VIHERTEEMA

Seosvilja kannattaa korjata viljan tuleentumisen perusteella. Vilja ei saa päästä liian vanhaksi. **LUOMUASIANTUNTIJA ARJA NYKÄNEN, PRO AGRIA**

Palkokasvit kannattaa korjata viljan sekaan kokoviljasäilörehuksi

Yksivuotiset palkokasvit soveltuvat hyvin viljan kanssa kokoviljasäilörehuksi. Ne lisäävät sulavuutta ja valkuaispitoisuutta sekä pitävät viljelykustannukset kurissa.

Herneen viljely seoksina viljan, erityisesti kauran tai vehnän kanssa on lisääntynyt viime vuosina, kertoo luomuasiantuntija **Arja Nykänen** Pro Agria Etelä-Savosta.

Omille pelloille sopivan viljan ja palkokasvin valinta riippuu ruokinnalle ja viljelylle asetetuista tavoitteista sekä pellon ominaisuuksista.

Kauran ja vehnän etu on vahva korsi, joka tukee esimerkiksi rentovartista hernettä. Ohra puolestaan tuo rehuun sulavuutta.

Kaura menestyy vehnää vaatimattomimmissa olosuhteissa.

”Hernelajikkeista valitaan matalia ruokahernelajikkeita silloin, kun tavoitteena on korjata puitavaa hernesatoa. Mikäli tavoitellaan massaa, lajikkeet otetaan vihantarehuherneistä”, Nykänen opastaa.

Herneiden valkuaispitoisuus on noin 15 prosenttia.

Rehu- ja ruisvirna tuottavat niin ikään hyvin biomassaa ja menestyvät hernettä vaatimattomimmilla lohkoilla. Valkuaispitoisuus on 20–25 prosenttia ja sulavuus viljojen luokkaa.

Härkäpavun etuihin kuuluu, että se pysyy hernettä paremmin pystyssä. Toisaalta sen sisältämä tanniini saattaa huonontaa maittavuutta, joten lajikkeeksi kannattaa valita vähän tanniineja sisältäviä lajikkeita.

Härkäpavun valkuaispitoisuus on virnojen luokkaa, mutta rehuarvoista tarvitaan lisää tutkimusta. Samoin valkolupiinin ominaisuuksista tarvitaan lisää tietoa, Nykänen kertoo.

Korjuu viljojen mukaan

Palkokasvit antavat sadonkorjuun ajoittamiseen joustavuutta, sillä niiden sulavuus huononee viljoja hitaammin.

”Seosvilja kannattaa korjata viljan tuleentumisen perusteella. Vilja ei saa päästä liian vanhaksi”, Nykänen neuvoo.

Paras korjuumenetelmä on sellainen, jossa kasvusto korjataan suoraan ilman pöyhimisiä. Näin siemenet eivät karise vaan päätyvät rehuun.

Kun seosviljasta tehdystä säilörehusta teetetään rehuanalyysi, näytteen on oltava edustava eli sisällettävä palkokasveja ja viljaa samassa suhteessa kuin rehussa muutenkin. Näin analyysien tuloksena saatavat rehuarvot vastaavat todellista tilannetta ja eläinten rehustuksen suunnittelu onnistuu hyvin.

Säilöntäaineeksi käyvät samat kuin nurmirehuillakin. Myös maitohapot ovat toimineet hyvin, Nykänen kertoo.

Palkkio valkuaiskasveista

Siemenkustannus jarruttaa palkokasveilla höystetyn seosviljan viljelyä, Nykänen arvioi.

Kustannuksia arvioidessa kannattaa ottaa huomioon, että palkokasvien avulla enemmän ja laadukkaampaa rehua.

Mikäli seoksessa on enemmän valkuaiskasveja kuin viljaa, tuottaja on oikeutettu valkuaiskasvipalkkioon, joka kattaa siemenkustannukset melko hyvin.

Tänä vuonna valkuaiskasvipalkkiota ei voi enää hakea, mikäli sitä ei hakenut päätukihaun yhteydessä.

MAIJA ALA-SIURUA

JUSSI PARTANEN

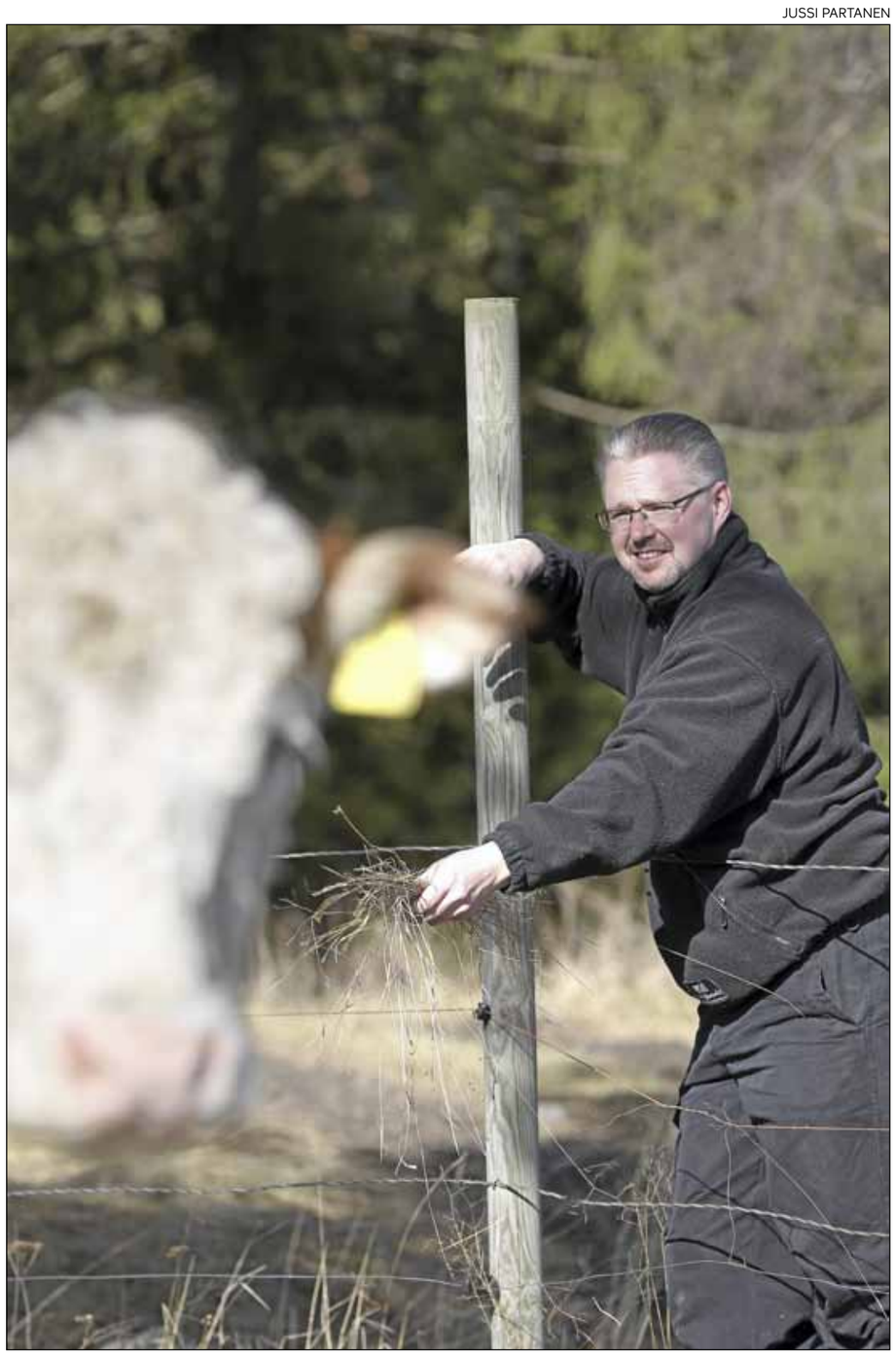

Laine hoitaa tilaa yhdessä puolisonsa Maria Hollmenin kanssa, joka sukutila Evasti on.

Lannoitekuluissa säästyy 67 euroa hehtaarilta

LUVIA (MT)

Valkuaiskasvipalkkio ja säästöt lannoitekustannuksissa korvaavat herneen ostosiemenen hinnan, kertovat luvialaisen Evastin hereford-tilaa viljelevät **Markku Laine** ja **Maria Hollmen**.

”Viime vuonna herne-kaurasäilörehu säästi lannoitekuluissa 67 euroa hehtaarilta, kun typpikilon hinnaksi arvioi noin 1,5 euroa.”

Öljy- ja valkuaiskasvipalkkio oli 66 euroa hehtaarilta. Hernehehtaarille saa laittaa typpeä enintään 45 kiloa ja viljoille 90 kiloa.

Laine kertoo määrän riittävän. Typpeä tarvitaan lähinnä kauran saattamiseksi kasvun alkuun. Lanta ajetaan pelloille keväällä.

Evastin tilalla on noin 60 hereford-emoa sekä kaksi siitossonnia. Sonnivasikat myydään välitykseen, lehmävasikat pidetään itse.

Viljelyksessä on omien 30 hehtaarin lisäksi 60 hehtaaria vuokrapeltoja.

Nurmella on noin 50, herne–kauralla noin 20, kauralla 10 ja ohralla 10 hehtaaria. Nurmet uudistetaan keskimäärin kolmen satovuoden jälkeen.

Lehmiä laidunnetaan omilla pelloilla, joita uudistetaan tiheämmin kuin niitettäviä lohkoja.

”Kauraa ja ohraa ei ole tarkoitus viljellä joka vuosi, vaan tarpeen mukaan omaan käyttöön”, Laine kertoo. Osa heinästä myydään hevostalleille.

Vuorotellen heinä- ja kokoviljasäilörehua

Kylmäpihatto rakennettiin vuonna 2008.

”Sen jälkeen on opeteltu ruokintaa ja kuivitusta pitkissä ja kosteissa rannikon syksyissä. Ruokintasuunnitelmat ja kuntoluokitukset ovat hyvät työkalut höystettynä kantapääopilla.”

Emoille syötetään vuorotellen herne-kaura- ja heinäsäilörehua. Pyöröpaalit ajetaan suoraan ruokintapöydälle.

”Seosviljasäilörehusta emot syövät herneen varret mieluummin kuin oljet, mutta ne ovat tyytyväisiä, kun on jotain purtavaa.”

Pelkkää herne-kaurasäilörehua ei kannata syöttää, muuten nuoret emot jäävät helposti liian laihoiksi. Se kostautuu tiinehtyvyydessä ja vasikoiden kasvussa, Laine kertoo.

Vasikat saavat hernejauhoa seoksessa, jossa on lisäksi kauraa sekä vaihtoehtoisesti vehnää tai ohraa.

Varsinkin märät seosviljasäilörehupaalit kannattaa syöttää alkutalvesta ennen kovia pakkasia ja viimeistään ennen säiden lämpenemistä.

14 paalia hehtaarilta

Nykyiseen kasvivalikoimaan ja pyöröpaaleihin päädyttiin muun muassa siksi, että piti löytää helpoin tapa antaa emoille rehujen joukossa olkea.

Yksivuotiset palkokasvit otettiin viljelyyn vuonna 2009.

Silloin Laine kylvi 3 hehtaaria ruisvirna-kauraseosta. Toinen sato oli pelkää virnaa ja melko märkää eikä paalien käsittely ollut helppoa.

Samana vuonna 8 hehtaarille kylvettiin 120 kiloa hernettä ja 70 kiloa kauraa suojaviljaksi, niiden alle apilapitoinen timotei-ruokonatanurmi. Siitä 5 hehtaaria korjattiin pyöröpaaleihin. ”Neljän kilon apilansiemen teki vielä mukavan toisen sadon.”

Loput 3 hehtaaria puitiin.

”Vanha Fergu oli kovilla, kun herneet olivat apilan lehtien alapuolella. Sen jälkeen en ole puinut herne-kauraa.”

Vuosien kuluessa sadot ovat vaihdelleet lähinnä säiden mukaan. ”Herne ei ole parhaimmillaan tiukassa savimaassa eikä siedä kuivuutta.”

Samalta lohkolta on korjattu vuodesta riippuen 7–33 rehupaalia hehtaarilta. Neljän vuoden keskiarvo on 14 pyöröpaalia.

Herne-kaurakasvusto ajetaan niittomurskaimella noin 70 vuorokauden kulutta kylvöstä eli sopivasti heinäsatojen välissä. Pyöröpaalit paalataan ilman säilöntäainetta.

Kasvusto saa kuivua 1–2 vuorokautta ennen paalausta. Paalin ympärille kääritään kuusi kierrosta muovia.

MAIJA ALA-SIURUA

Hereford-rotuiset emot odottavat laidunkauden alkua.

Oy Ekotjänst Lindgård Ab

Einböck nurmihara/täydennyskylvökone ja McCONNEL vaakatasomurskaimet onnistuneeseen nurmien hoitoon

- 25 v. ja yli 10.000 tyytyväistä käyttäjää Euroopassa
- Säästyy kuluissa 70%
- Nostaa satoa ja parantaa laatua 20 %
- Pidentää nurmen kestoikää vuosilla

Meiltä yli 10 eri vaihtoehtoa nurmiharasta jyrään

ekotjanst.fi

0500 567 611 • 045 896 2992 • 050 410 3603

KOROTON maksuaika 31.10.2013 SAAKKA!*

www.nhk.fi

KUHN VBP 2160

KUHN- paalaimia suunniteltaessa on kiinnitetty erityistä huomiota menetelmiin, jotka edesauttavat työn tehokkuutta sekä laadukkaampia ja tiiviimpiä paaleja. Nämä innovatiiviset ratkaisut nopeuttavat ja tehostavat peltotyöskentelyä etenkin epävakaissa sääolosuhteissa, jolloin jokainen minuutti on tärkeä. KUHN- yhdistelmäpaalainten muuttuvakammioinen VBP 2160 -paalain on varustettu Opticut -sullojaroottorilla, joka on yhdistetty pitkälle kehitettyyn Intelliwrap™ 3D -käärimeen. Nopea ja luotettava paalinsiirto sekä nopea kaksivartinen käärin mahdollistavat erittäin suuren työtehon. Portaaton paalikoon säätö 0,80 - 1,60 m välille.

KUHN VBP 2160 - 104 900€ hinta sis.Alv 24%

*Koroton maksuaika edellyttää rahoitussopimuksen

Ota yhteyttä asiantuntijoihimme ja kysy lisää!

FORSSA Tommi Syrjälä 050 574 0700 | HÄMEENLINNA Jarkko Kangasniemi 03 628 6663
MIKKELI Raimo Trygg 040 901 1247 | JYVÄSKYLÄ Markku Kauppinen 043 211 3292
SEINÄJOKI Pekka Karhukorpi 040 901 1239 | YLIVIESKA Reijo Viirelä 040 038 6712
KUOPIO Pauli Markkanen 045 124 9003
OULU Janne Pietilä 050 038 1619
TERVOLA Jukka Mansikkasalo 044 501 0102

KUHN NHK keskus

Lieriöniittokoneita H185 hammasratas tai kiilahihnavet. hydraulisella terän nostolla.

Katso lisätietoja www.temtuote.com

Puh. 0400 365 837

KIVI-PEKKA PELTOTYÖKONEET

LIVAKKA

LIVAKKA JA KIVI-PEKKA YHDISTÄVÄT VOIMANSA, TUOTTEET SUORAAN PEL-TUOTTEELTA. SOITA JA KYSY KONEITA KEVÄÄN TOIMITUKSEEN!

PEL-tuote Oy
Seppälänsalmentie 181
58900 RANTASALMI

MYYNTI
Mikko Lappalainen Puh. 040 550 8115
Jussi Lappalainen Puh. 040 539 0115
Timo Kauppinen Puh. 040 1833 908

MYYNTI: POHJOIS-SUOMI LAKKAPÄÄ

KATSO KUVAT JA VIDEOT NETISTÄ OSOITTEESSA www.pel-tuote.fi

Boreal

www.peltosiemen.fi

Nuutti^BOR -timotei on sulavuudeltaan markkinoiden parhaimpia lajikkeita

Peltosiemen

www.ljos.fi

Nurmiviljelyn lajikevalinnalla on suuri taloudellinen merkitys maidontuotannossa

Nurmiviljelyyn kannattaa valita lajike, jolla voidaan nostaa lehmän maitotuotosta. Nuutti^BOR -timotein sulavuus on erittäin korkea ja se laskee hitaasti korjuun viivästyessä. Nuutti^BOR on myös satoisa ja talvenkestoltaan erinomainen. Meiltä myös laadukas Inkeri^BOR -nurminata sekä uusi Karolina^BOR -ruokonata.

Nuutti^BOR -timotein lisätuotto

Laskelman lähtötiedot
Lehmien lukumäärä ... 120
Maidon tuottajahinta, 4/2013 Valio, jälkitiliä ei huomioitu ... 0,393 eur / litra
Ohran hinta, vko 15/2013, Altia Oyj ... 210 eur / 1000 kg
Täysrehun hinta tilalle toimitettuna, Raisioagro 4/2013 ... 340 eur / 1000 kg
Rypsirouheen hinta tilalle toimitettuna, Raisioagro 4/2013 ... 340 eur / 1000 kg
Sisäruokintakauden pituus ... 275 vrk

D-arvot
D-arvoltaan heikompi lajike ... 66,0
Nuutti^BOR (D-arvo: MTT, viralliset lajikekokeet 2005 - 2012) ... 68,0

Nuutin laadun aikaansaaman lisämaitotuotoksen arvo vuodessa
Jos säilörehu on tehty lajikkeesta, jonka D-arvo on 2 %-yksikköä Nuuttia alhaisempi, päästään samaan maitotuotokseen lisäämällä väkirehuruokintaa —> lisäkustannus

Lisätuotto maitotuotoksen kautta ... 108 euroa / lehmä ... 12 969 euroa / lypsykarja
Lisäkustannus viljan hinnan kautta ... 157 euroa / lehmä ... 18 797 euroa / lypsykarja
Lisäkustannus täysrehun hinnan kautta ... 187 euroa / lehmä ... 22 440 euroa / lypsykarja

D-arvon vaikutus maitotuotokseen perustuu MTT:n kotieläintutkimuksen ruokintakokeisiin. Teoreettisessa esimerkkilaskelmassa säilörehu on tehty puhtaasta timoteinurmesta. Eurosummat ovat laskennallisia ja suuntaa antavia.